N:o 1.

Ank. till Riksd. kansli den 24 januari 1900, kl. 1 e. m.

Memorial med de till innevarande Riksdag afgifna berättelser dels af fullmägtige i riksgäldskontoret angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning samt dels af fullmägtige i riksbanken och riksgäldskontoret angående det dem lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken.

Statsutskottet, som fått emottaga såväl den af fullmägtige i riksgäldskontoret, enligt § 73 af det för detta verk senast utfärdade reglemente till Riksdagen afgifna berättelse angående riksgäldskontorets ställning och förvaltning för den tid, som förflutit, sedan fullmägtiges berättelse till senaste Riksdag afgafs, som äfven en af fullmägtige i riksbanken och riksgäldskontoret gemensamt till statsutskottet afgifven berättelse angående utförandet af det fullmägtige meddelade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och riksbanken, får härmed till Riksdagens kännedom aflemna samma berättelse; och komma utlåtanden häröfver att framdeles under riksdagens lopp i behörig ordning afgifvas.

Stockholm den 24 januari 1900.

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.

Fullmägtiges i riksgäldskontoret berättelse till 1900 års Riksdag.

Enligt 73 § af det vid sistlidne års riksdag för riksgäldskontoret utfärdade reglemente åligger det fullmägtige i nämnda verk att till innevarande års Riksdag afgifva berättelse för den tid, som förflutit, sedan fullmägtiges berättelse till 1899 års Riksdag afgafs; hvilket fullmägtige härmed gå att fullgöra.

Som riksgäldskontorets hufvudbok för år 1899 ännu ej kunnat till fullo afslutas, få fullmägtige erinra, att en del i denna berättelse förekommande siffror kunna komma att vid bokslutet undergå någon förändring.

Riksgäldskontorets skulder.

(1899 års reglemente §§ 2—5.)

Enligt riksgäldskontorets hufvudbok för år 1898 utgjordes kontorets skulder vid samma års slut af:

oguldna kapitalbeloppet af 1860, 1880, 1886, 1887, 1888, 1890 och 1894 års fonderade lån		kronor	283,743,011: 11
depositioner		„	151,014: —
i sammanhang med Vestkustbanans inköp af staten öfvertagna kommun- och obligationslån	kronor 3,036,153: 51		
jemte å nämnda kommunallån upplupna, icke förfallna räntor	„ 23,148: 70	„	3,059,302: 21
samt diverse skulder		„	46,149,254: 69
Summa skulder vid 1898 års slut		kronor	333,102,582: 01.

Den *fonderade* skulden har, på sätt här nedan kommer att närmare visas, under år 1899 ökats genom försäljning af obligationer dels af 1887 års 3,6 procent lån ..... kronor	500: —		
och dels af 1899 års 3½ procent lån ..... „	36,000,000: —	kr.	36,000,500: —
men minskats genom amortering med		„	2,254,388: 89
i följd hvaraf denna skuld i sin helhet under året ökats med		kr.	33,746,111: 11
Då den fonderade skulden vid årets början, såsom ofvan nämnts, uppgick till		„	283,743,011: 11
samt under året ökats med nyssnämnda belopp		„	33,746,111: 11
utgjorde alltså den fonderade skulden vid 1899 års slut		kr.	317,489,122: 22
Depositionerna, eller det s. k. gamla 5-procent lånet (ouppsägbara skulder till Södertelje stads kyrka och till skepparesocieteten i Stockholm) samt Göta kanals reparationsfond, hafva under året icke undergått någon förändring och utgöra		„	151,014: —
De af staten i sammanhang med *Vestkustbanans* förvärfvande öfvertagna *kommun- och obligationslån* hafva under år 1899 minskats:			
kommunlånen från kr. 872,153: 51 genom amortering med ..... „	21,862: 27	850,291: 24.	
obligationslånen från ..... kr. 2,164,000: — genom betalning af återstoden af det utaf Skåne—Hallands jernvägsaktiebolag upptagna			
Transport kr.	2,164,000: —	850,291: 24	kr. 317,640,136: 22

Transport	kr. 2,164,000: —	kr. 850,291: 94	kr. 317,640,136: 22
obligationslånet	kr. 900,000: —		
samt genom amortering å det af Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag upptagna lån	„ 20,000: —	920,000: —	kr. 1,244,000: — „
Härtill kommer å nämnda kommunlån vid 1899 års slut upplupen, icke förfallen ränta, hvilken tills vidare utbalanseras med samma belopp som motsvarande räntepost vid nästföregående års slut		23,148: 70	„ 2,117,439: 94
Diverse skulder hafva, på sätt bilagan till denna berättelse i detalj utvisar, under året ökats med 5,461,302 kronor 22 öre till			„ 51,610,556: 91
Till följd häraf uppgingo riksgäldskontorets samtliga skulder vid 1899 års slut (de inom linien förda icke inräknade) till en summa af			kr. 371,368,133: 07
Då skulderna vid årets början, såsom förut blifvit omförmäldt, utgjorde			„ 333,102,582: 01
hafva alltså riksgäldskontorets skulder under år 1899 ökats med			kr. 38,265,551: 06
För bedömande af riksgäldskontorets ställning bör från beloppet af kontorets skulder vid 1899 års slut			„ 371,368,133: 07
dragas beloppet af kontorets vid samma tid egande fordringar och öfriga tillgångar			„ 141,214,409: 24
hvarefter återstår en skuld af			kr. 230,153,723: 83
Motsvarande belopp utgjorde vid årets början			„ 227,535,733: 77

utvisande dessa siffror, att det belopp, hvarmed riksgäldskontorets skulder öfverstiga dess tillgångar, under år 1899 ökats med ..... kronor 2,617,990: 06.

Riksgäldskontorets *inom linien balanserade skulder*, som vid 1898 års slut utgjorde 30,254,314 kronor 4 öre, hafva icke undergått någon förändring under år 1899.

1899 års ränte- och amorteringsanslag för de fonderade lånen hafva utgjort:

för 1860 års premielån	kronor	90,773: 33.
„ 1880 „ lån	„	5,115,305: 25.
„ 1886 „ „	„	2,295,205: 56.
„ 1887 „ „	„	1,756,773: —
„ 1888 „ „	„	772,648: 15.
„ 1890 „ „	„	1,509,533: 33.
„ 1894 „ „	„	672,300: —
„ 1899 „ „	„	630,000: —
	kronor	12,842,538: 62.

hvartill bör läggas anslag till extra amortering af statsskulden enligt 1898 års reglemente § 3	kronor	112,685: 18.		
och § 4	„	426,994: 05.	„	539,679: 23.
Summa anslag år 1899 till ränta och amortering af statsskulden			kronor	13,382,217: 85.

Genom dels fortsatta annuitetsbetalningar i enlighet med fastställda amorteringsplaner, dels försäljning af obligationer har riksgäldskontorets kapitalskuld för de *fonderade lånen* under år 1899 undergått följande förändringar:

	Kronor.	Kronor.
1860 års premielån, upptaget mot obligationer å 2,400,000 thaler, har amorterats med hela återstående beloppet ...	8,888: 89.	
Transport kronor	8,888: 89.	

	Kronor.	Kronor.
Transport kronor	8,888: 89.	
1880 års till 3 1/2 procent afstämplade lån, hvaraf utfärdats tre emissioner, hvar och en å 39,930,000 kronor, motsvarande 2,200,000 £ st. eller 55,440,000 francs eller 44,880,000 riksmark, har amorterats med	1,633,500: —	
och derigenom minskats till		98,663,400: —
1886 års 3 1/2 procent lån å 72,000,000 kronor eller 81,000,000 riksmark, hvaraf vid årets början var utelöpande ett belopp af 58,428,444 kronor 44 öre har amorterats med	254,666: 67.	
och derigenom nedgått till		58,173,777: 77.
1887 års 3 6/10 procent lån mot obligationer, ouppsägbara från innehafvarens sida, hvaraf vid 1899 års början var emitteradt ett belopp af 48,799,000 kronor, har under året genom försäljning af en obligation å 500 kronor ökats till		48,799,500: —
1888 års 3 procent lån, likaledes mot obligationer, från innehafvarens sida ouppsägbara, af hvilket lån vid årets början återstod 25,111,111 kronor 11 öre, motsvarande 28,250,000 riksmark eller 1,384,250 £ st. eller 34,860,500 francs, utgöres oförändradt af		25,111,111: 11.
1890 års 3 1/2 procent lån å ursprungligen 35,555,555 kronor 56 öre, motsvarande 40,000,000 riksmark eller 1,960,000 £ st. eller 49,360,000 francs, har amorterats med	357,333: 33.	
och derigenom minskats till		32,741,333: 34.
1894 års 3 procent lån å 36,000,000 kronor, motsvarande 50,000,000 francs eller 1,980,000 £ st. eller 40,400,000		
Transport kronor	2,254,388: 89.	263,489,122: 22.

	Kronor.	Kronor.
Transport kronor	2,254,388: 89.	263,489,122: 22.
riksmark, hvaraf hälften emitterats, utgöres oförändradt af		18,000,000: —
1899 års 3 ½ procent lån å 72,000,000 kronor, motsvarande 100,000,000 francs eller 3,960,000 £ st. eller 80,800,000 riksmark, hvaraf hälften emitterats		36,000,000: —
Riksgäldskontorets kapitalskuld för de fonderade lånen, hvaraf sålunda under år 1899 amorterats	2,254,388: 89.	
uppgick alltså vid samma års slut, som ofvan nämnts, till		317,489,122: 22.

Från den nu uppgifna skulden för de fonderade lånen böra dock afdragas *dels* dessa låns amortissementsfonders behållningar vid 1899 års slut, utgörande ..... kronor 3,273,415: 02.
dels ock fondens för extra amortering af statsskulden behållning vid samma tid ..... „ 594,695: 77.

eller tillsammans ..... kronor 3,868,110: 79.

Förutom ofvan omförmälda amortering hafva under år 1899 vederbörligen afförts de obligationer, hvilkas belopp, 64,500 riksmark, vid verkställd utlottning enligt fastställd amorteringsplan fallit å den vid amorteringstiden icke utlemnade andel af 1886 års lån. Vid innevarande års början återstående beloppet af osålda, icke utlottade obligationer af nämnda lån uppgick till 11,810,000 riksmark.

De fonderade, ännu icke infriade lånen hafva under tiden till 1899 års slut amorterats med följande belopp, nemligen:

1880 års lån	kronor	20,082,975: —
1886 „ „	„	2,568,888: 90
1888 „ „	„	1,555,555: 56
1890 „ „	„	2,814,222: 22
eller tillhopa	kronor	27,021,641: 68.

Om härtill lägges beloppet af den amortering, som egt rum å de numera konverterade eller slutbetalda lånen af åren 1855, 1858, 1860, 1861, 1864, 1866, 1868, 1870, 1872, 1875, 1876 och 1878, hvilken amortering utgjort	„	40,421,669: 07.
befinnes, att hela den hittills å den fonderade statsskulden verkställda amortering uppgår till	„	67,443,310: 75.

Utom här ofvan specificerade skulder å 317,489,122 kronor 22 öre hade riksgäldskontoret vid 1899 års slut följande *räntebärande* skulder:

det s. k. gamla 5-procentlånet	kronor	10,125: —
Göta kanals mot 5 procent ränta innestående reparationsfond	„	140,889: —
samt lån, för hvilka staten i sammanhang med inköp af Vestkustbanan öfvertagit betalningsansvaret, nemligen:		
kommunlån med 5 procent ränta	„	714,542: 54
„ „ 4,7 „ „	„	135,748: 70
lån mot af Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolag utfärdade obligationer med 4 procent ränta	„	1,244,000: —
summa	kronor	2,245,305: 24.

Vid 1898 års slut hade *fonden för extra amortering af statsskulden* en behållning af ..... kronor 46,743: 71.

Under 1899 utgjorde fondens inkomster:

anslag enligt 1898 års reglemente § 3	kronor 112,685: 18			
anslag enligt 1898 års reglemente § 4	„ 426,994: 05	539,679: 23		
räntor		8,272: 83	kronor	547,952: 06,
till följd hvaraf fondens behållning vid 1899 års slut uppgick till			kronor	594,695: 77
Häraf utgjorde upplupna, icke förfallna räntor			„	4,621: 29,
hvadan fondens kapitaltillgång belöpte sig till			„	590,074: 48,
placerad på följande sätt:				
svenska statens obligationer af år 1880 med 3½ procents ränta			kronor	21,417: —
d:o d:o af år 1886 med 3½ procent ränta å nominelt 253,000 riksmark, bokförda till			„	218,843: 24
Transport			kronor	240,260: 24.

Transport	kronor	240,260: 24
d:o d:o af år 1888 med 3 procent ränta å nominelt 187,000 riksmark, bokförda till	„	158,624: 45
d:o d:o af år 1890 med 3½ procent ränta å nominelt 169,000 riksmark, bokförda till	„	145,781: 83
innestående å giroräkning i riksbanken	„	45,407: 96
	kronor	590,074: 48.

Riksgäldskontorets fordringar och öfriga tillgångar.

(1899 års reglemente §§ 6 och 7.)

Vid slutet af år 1898 utgjorde dessa fordringar och tillgångar (de inom linien förda oberäknade) ..... kronor 105,566,848: 24.

Under år 1899 hafva de ökats med ..... „ 35,647,561: —

och utgjorde således vid samma års slut ..... kronor 141,214,409: 24.

Då det utdrag af riksgäldskontorets räkenskaper, hvilket fullmägtige såsom vanligt fogat vid denna berättelse, för hvarje särskild post utvisar förändringen med dessa fordringar och tillgångar, få fullmägtige beträffande detaljerna hänvisa till samma räkenskapsutdrag samt här endast påpeka, hurusom af detsamma framgår, att förberörda ökning af riksgäldskontorets tillgångar hufvudsakligen belöper sig dels på uppkommen fordran hos riksbanken för till densamma enligt beslut af nästlidet års Riksdag öfverlemnade 25,000,000 kronor af de medel, som influtit genom upptagande af 1899 års lån, och dels på den under året ökade behållningen i utländska valutor, hvilken behållning dock i allt fall icke i afsevärd mån öfverstiger beloppet af de å riksgäldskontoret anvisade kreditivsummor.

Jemlikt beslut af 1891 års Riksdag aflemnade *Bergslagernas jernvägsaktiebolag* samma år till riksgäldskontoret, i utbyte mot förfallna men icke infriade räntekuponger till de bolagets 5 procent obligationer, som riksgäldskontoret innehade, af bolaget år 1891 utfärdade 4 procent

obligationer till ett belopp af 1,707,800 kronor. Efter skedd uppsägning har bolagets sistberörda obligationsskuld blifvit under nästlidet år till riksgäldskontoret inbetald med ränta till årets slut.

Sedan, jemlikt beslut af Rikets Ständer vid 1862—1863 års riksdag, till *allmänna läroverket i Kalmar*, mot förbindelse af domkapitlet i Kalmar stift, från riksgäldskontoret utlemnats ett lån å 40,000 kronor såsom bidrag till uppförande af ny byggnad för läroverket, medgaf 1899 års Riksdag, att domkapitlet berättigades att, efter inbetalning af det belopp, hvarmed nämnda statslån vid betalningstiden öfversköte 22,000 kronor, i sammanhang dermed utbyta den för detta lån aflemnade förbindelse mot ny skuldsedel å 22,000 kronor, deruti domkapitlet utfäste sig att årligen, intill dess lånet blifvit slutbetaldt, till riksgäldskontoret eller order å sistnämnda summa erlägga $4^1/_2$ procent med 990 kronor, hvaraf först skulle godtgöras ränta efter 4 procent å oguldet kapitalbelopp och återstoden utgöra afbetalning derå.

Med anledning häraf har domkapitlet den 30 nästlidne december till riksgäldskontoret inbetalt det belopp, 2,648 kronor 71 öre, hvarmed dess ifrågavarande skuld då öfversteg 22,000 kronor, samt tillika aflemnat en i enlighet med 1899 års Riksdags beslut utfärdad skuldförbindelse å sistnämnda summa, hvaremot den äldre förbindelsen för statslånet återstälts till domkapitlet.

Af *till betalning förfallna annuiteter å de från riksgäldskontoret till kanal- och jernvägsanläggningars utförande samt till byggnader utgifna lån* hafva nedan nämnda belopp ännu ej af vederbörande till riksgäldskontoret guldits å följande lån, nemligen:

Till Dalslands kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 800,000 kronor, skulle vid slutet af hvartdera af åren 1897—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 40,000 kronor, tillsammans ..... kronor 120,000: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1897 års annuitet „ 27,519: 35
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 92,480: 65.

Under år 1899 inbetaldes å 1896 och 1897 års annuiteter kronor 40,000: —.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 92,480: 65.

Till Kinda kanalaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 437,500 kronor, skulle vid slutet af hvartdera af åren 1889—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 21,875 kronor, tillsammans ..... kronor 240,625: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1889 års annuitet „ 21,200: 08
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ..... kronor 219,424: 92.

Under år 1899 inbetaldes å 1888 och 1889 års annuiteter kronor 21,581: 52.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 219,131: 44.

Till Vestervik—Åtvidaberg—Bersbo jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,865,000 kronor, skulle vid 1899 års slut inbetalts en annuitet af 5 procent eller ..... kronor 93,250: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning ..... „ 35,000: —
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör..... kronor 58,250: —

Under år 1899 inbetaldes å 1898 och 1899 års annuiteter ..... kronor 98,250: —
jemte till 1899 års slut upplupen öfverränta ..... „ 1,624: 41. „ 99,874: 41.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 63,250: —.

Till Hultsfred—Vesterviks jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,750,000 kronor, skulle vid slutet af hvartdera af åren 1897—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 87,500 kronor, tillsammans ..... kronor 262,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1897 och 1898 års annuiteter ..... „ 118,035: 99
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ..... kronor 144,464: 01.

Under år 1899 inbetaldes å 1897 och 1898 års annuiteter ..... kronor 88,035: 99.
jemte till 1899 års slut upplupen öfverränta ..... „ 5,878: 25. kronor 93,914: 24.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 145,000: —.

Till Vislanda—Bolmens jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 785,000 kronor, skulle vid slutet af år 1886 inbetalts en annuitet af
5 ½ procent eller ..... kronor 43,175: —
och åren 1887—1899 en annuitet af 5 procent eller kronor 39,250, tillsammans ..... „ 510,250: — kronor 553,425: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1886 och 1887 års annuiteter ..... „ 39,507: 50
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör .. kronor 513,917: 50
jemte till 1899 års slut upplupen öfverränta ..... „ 212,978: 55
eller tillsammans ..... kronor 726,896: 05.

Under år 1899 har någon inbetalning å detta lån icke blifvit verkställd.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontores förfallna fordran kronor 474,667: 50
jemte öfverränta ..... „ 189,245: 18 kronor 663,912: 68.

Till Gotlands jernvägsaktiebolag

för jernvägsanläggning mellan Visby och Hemse.

Å detta lån, ursprungligen 500,000 kronor, skulle den 31/12 1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller ..... kronor 25,000: —
hvilket belopp utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Till Lenna—Norrtelje jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 750,000 kronor, hvaraf utbetalts endast

kronor 746,197: 94, skulle under år 1888 inbetalts 4 ½ procent ränta
å lyftade belopp ... kronor 33,578: 91
kapitalafbetalning
och ränta år 1889 „ 35,661: 66. 69,240: 57.
annuiteter den 1 januari 1890—1 januari 1900 à 5 procent eller kronor
37,309: 90 ..... 410,408: 90 kronor 479,649: 47
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1888 års ränta „ 17,000: —
så att riksgälskontorets förfallna fordran utgör ..... kronor 462,649: 47
jemte öfverränta ..... „ 163,456: 03
eller tillsammans ..... kronor 626,105: 50.

Den 1 januari 1899 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 425,339: 57
jemte öfverränta ..... „ 147,194: 24 kronor 572,533: 81.

Till Siljans jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 950,000 kronor, skulle den 1 januari hvartdera af åren 1898—1900 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 47,500, tillsammans ..... kronor 142,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1898 och 1899 års annuiteter ..... „ 59,920: 41
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör ..... kronor 82,579: 59.

Under år 1899 inbetaldes i afräkning å 1898 och 1899 års annuiteter ..... kronor 37,221: 28
jemte öfverränta ..... „ 2,778: 72 kronor 40,000: —

Den 1 januari 1899 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 72,300: 87.

Till Svartelfs jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 341,000 kronor, skulle den 1 januari hvartdera af åren 1892—1900 inbetalts en annuitet af 5 procent eller kronor 17,050, tillsammans ..... kronor 153,450: —
hvilket belopp jemte öfverränta ..... „ 34,248: 11
eller tillsammans ..... kronor 187,698: 11
utgör riksgäldskontorets förfallna fordran.

Den 1 januari 1899 utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 136,400: —		
jemte öfverränta	„ 27,430: 59	kronor	163,830: 59.

Till Mariestad—Kinnekulle jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 305,000 kronor, skulle den 1 juli 1899

inbetalts en annuitet af 5 procent eller	kronor	15,250: —
hvaraf hittills inbetalts	„	14,872: 99
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	377: 01
jemte öfverränta	„	— —: 05
eller tillsammans	kronor	377: 06.

Till Hernösand—Sollefteå jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 2,350,000 kronor, skulle den 1 oktober hvartdera af åren 1897—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 117,500 kronor, tillsammans

		kronor	352,500: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1897 och 1898 års annuiteter		„	141,898: 26
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör		kronor	210,601: 74
jemte öfverränta		„	29: 25
eller tillsammans		kronor	210,630: 99.
Under år 1899 inbetaldes å 1897 och 1898 års annuiteter	kronor 102,538: 08		
jemte öfverränta	„ 29,961: 92	kronor	132,500: —
Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 195,639: 82		
jemte öfverränta	„ 13,306: 08	kronor	208,945: 90.

Till Uddevalla—Lelångens jernvägsaktiebolag.

Å detta lån, ursprungligen 1,247,000 kronor, skulle den 1 oktober

1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller	kronor	62,350: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning	„	21,654: 19
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	40,695: 81
jemte öfverränta	„	45: 22
eller tillsammans	kronor	40,741: 03.

Under år 1899 inbetaldes å 1898 och 1899 års ränteinbetalningar	kronor 61,654: 19		
jemte öfverränta	„ 2,695: 81	kronor	64,350: —
Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 40,000: —		
jemte öfverränta	„ 494: 44	kronor	40,494: 44

Till Hessleholm—Markaryds jernvägsaktiebolag,

som öfvertagit betalningsskyldigheten för det till anläggning af jernväg mellan Vittsjö och Hessleholm utgifna lån.

Å detta lån, ursprungligen 404,000 kronor, skulle den $^{1}/_{10}$ 1899

inbetalts en annuitet af 5 procent eller		kronor	20,200: —
hvaraf hittills inbetalts i afräkning		„	202: 62
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör		kronor	19,997: 38
jemte öfverränta		„	247: 19
eller tillsammans		kronor	20,244: 57.
Under år 1899 inbetaldes å 1898 och 1899 års annuiteter	kronor 20,402: 62		
jemte öfverränta	„ 995: 97	„	21,398: 59
Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran	kronor 20,200: —		
jemte öfverränta	„ 249: 69	„	20,449: 69.

Till Skara domkapitel,

för förändring och tillbyggnad af elementarläroverksbyggnaden i nämnda stad.

Å detta lån, ursprungligen 40,000 kronor, skulle den $^{29}/_{1}$ och den $^{7}/_{8}$ hvartdera af åren 1896—1899 inbetalts en annuitet af 5 procent eller 2,000 kronor, tillsammans kronor 8,000: —

hvaraf hittills inbetalts i afräkning å 1896 års inbetalning	„	15: 75
så att riksgäldskontorets förfallna fordran utgör	kronor	7,984: 25.

Under år 1899 inbetaldes å 1894—1896 års annuiteter kronor 2,664: 63.

Vid 1898 års slut utgjorde riksgäldskontorets förfallna fordran kronor 8,648: 88.

Vid jemförelse mellan förestående icke inbetalda förfallna annuiteter och räntor, uppgående den 1 januari 1900 till ..... kronor 2,031,872: 33
och samma dag 1899 obetalda förfallna annuiteter och räntor ..... „ 1,909,558: 73
visar sig, att riksgäldskontorets obetalda förfallna fordringar under år 1899, med tillägg af den 1 januari 1900 förfallna obetalda annuiteter, ökats med ..... kronor 122,313: 60.

I dessa resterande belopp ingå icke debiterade obetalda öfverräntor, som vid 1899 års slut uppgingo till ..... kronor 411,004: 40.

Riksgäldskontorets *inom linien balanserade tillgångar* hafva under år 1899 icke undergått någon förändring. De utgöra fortfarande 30,195,000 kronor.

Till betalning från riksgäldskontoret anvisade statsutgifter.

(1899 års reglemente §§ 8—18.)

Till inköp af *Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg* beviljade Riksdagen år 1879 en summa af 4,000,000 kronor. Häraf hafva i vederbörlig ordning lyftats 3,999,269 kronor 69 öre, hvaremot återstoden, 730 kronor 31 öre, ännu innestår i riksgäldskontoret.

Till inköp af *jernvägen mellan Luleå och gränsen mot Norge* för en köpeskilling af högst 6,750,000 kronor anvisade 1890 års Riksdag till Kongl. Maj:ts förfogande ej mindre nämnda belopp än äfven för bestridande af omkostnader vid köpet 250,000 kronor, eller tillsammans

högst 7,000,000 kronor, att utgå från riksgäldskontoret, med rätt för Kongl. Maj:t att lyfta beloppen, när Kongl. Maj:t funne sådant nödigt.

År 1898 medgaf Riksdagen, att af omförmälda, för bestridande af omkostnader vid köpet af banan anvisade anslag å 250,000 kronor ett belopp af 175,582 kronor finge från riksgäldskontoret till jernvägsstyrelsen utbetalas såsom godtgörelse för af denna styrelse förskottsvis utgifven expropriationsersättning för viss mark, som för jernvägsanläggningen tagits i anspråk.

Såsom köpeskilling för jernvägen utbetalades under år 1891 af det för sådant ändamål anvisade anslaget 6,500,000 kronor. Af det för bestridande af omkostnaderna vid köpet afsedda anslaget å 250,000 kronor har lyftats

dels, enligt särskilda kongl. bref,		
under år 1892	kronor	19,749: 93
„ „ 1894	„	1,207: 30
„ „ 1898	„	3,476: 26
dels ock på grund af 1898 års Riksdags förberörda beslut:		
under år 1898	„	175,582: —
	kronor	200,015: 49.

Återstoden af sistnämnda anslag, eller 49,984 kronor 51 öre, innestår ännu i riksgäldskontoret.

Till påbörjande af en *statsbana från Gellivare till riksgränsen* beviljade 1898 års Riksdag för år 1899 ett anslag af 5,400,000 kronor och anvisade deraf till utgående från riksgäldskontoret 4,650,000 kronor.

Under tiden januari—augusti 1899 har riksgäldskontoret till jernvägsstyrelsen i särskilda poster utbetalt det sålunda anvisade anslaget 4,650,000 kronor.

Till fortsättning af nyssnämnda statsbana har 1899 års Riksdag för innevarande år beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 4,000,000 kronor.

Af detta anslag har riksgäldskontoret under innevarande januari månad till jernvägsstyrelsen utbetalt 1,000,000 kronor.

Nästlidne års Riksdag har till fortsättning af *statsbanan från Göteborg till Skee* för innevarande år beviljat och till utgående från riksgäldskontoret anvisat 2,000,000 kronor.

Af detta anslag har ännu ej något belopp blifvit lyftadt.

Riksdagen har år 1899 ej mindre bemyndigat riksgäldskontoret att enligt bestämmelserna i ett vid statsrådsprotokollet öfver civilärenden den 6 mars 1899 fogadt förslagskontrakt angående *förvärfvande för svenska statens räkning af bandelen Örebro—Frövi* af Örebro—Köpings jernväg fullgöra liqviden af köpeskillingen med tillhörande räntebetalning samt utbetala godtgörelse för anläggning af ett förbindelsespår vid Frövi, än äfven för år 1900 anvisat

till kompletteringsarbeten å bandelen Örebro—Frövi	kronor	237,500: —
„ inköp af rullande materiel för linien Spånga—Frövi—Örebro	„	300,000: —
„ fullbordande af statsbanan mellan Krylbo och Frövi jemte spårutvidgningar i Örebro	„	500,000: —
eller tillsammans	kronor	1,037,500: —

att utgå af riksgäldskontoret.

Af de belopp, som enligt detta Riksdagens beslut skola från riksgäldskontoret utbetalas, har ännu ej något blifvit härstädes reqvireradt.

Till *låneunderstöd för enskilda jernvägar* beviljade 1896 års Riksdag 7,500,000 kronor att utgå under fem år från och med år 1897 med 1,500,000 kronor årligen. Af denna fond har Kongl. Maj:t tilldelat:

Klintehamn—Roma jernvägsaktiebolag	kronor	214,000: —
Markaryd—Veinge jernvägsaktiebolag	„	563,000: —
Östra Blekinge jernvägsaktiebolag	„	537,500: —
Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag	„	1,545,500: —
Gotlands jernvägsaktiebolag (för anläggning af jernväg mellan Vestkinde och Tingstäde)	„	120,000: —
Östra Centralbanans jernvägsaktiebolag	„	1,710,000: —
Slite—Roma jernvägsaktiebolag	„	340,000: —
	kronor	5,030,000: —

Af dessa lån har hittills från riksgäldskontoret utbetalts:

till Klintehamn—Roma jernvägsaktiebolag	kronor	213,182: 63.
„ Markaryd—Veinge jernvägsaktiebolag	„	375,000: —
„ Östra Blekinge jernvägsaktiebolag	„	537,500: —
„ Sala—Gysinge—Gefle jernvägsaktiebolag	„	775,500: —
„ Gotlands jernvägsaktiebolag	„	80,000: —
„ Östra Centralbanans jernvägsaktiebolag	„	790,000: —
	kronor	2,771,182: 63.

Till betäckande af anvisningar å den af *1883* års Riksdag beslutade *odlingslånefonden* hafva erforderliga fyllnadsbelopp för åren 1885—1888 af riksgäldskontoret inbetalts till statskontoret med 2,675,355 kronor 91 öre. Härjemte hafva, jemlikt *1888* års Riksdags beslut, anvisats följande fyllnadsbelopp, nemligen:

för år 1889	kronor	365,406: 34
„ „ 1890	„	97,730: 12
„ „ 1891	„	643,777: 79
„ „ 1892	„	609,796: 99
„ „ 1893	„	661,595: 47
	kronor	2,378,306: 71.

Häraf har statskontoret lyft beloppen för åren 1889—1892, tillhopa 1,716,711 kronor 24 öre, samt 150,000 kronor af beloppet för år 1893, och sålunda för odlingslånefonden in alles 4,542,067 kronor 15 öre.

Den ränta, statskontoret har att för ifrågavarande försträckningar godtgöra riksgäldskontoret, är för de belopp, hvilka blifvit öfverlemnade före utgången af år 1889, bestämd till 4 procent för år, och för de belopp, som öfverlemnats under åren 1890 och 1891, till 3 ¾ procent för år. Räntan å de belopp, hvilka för fondens räkning inbetalts till statskontoret under åren 1892 och 1893, är bestämd till 4 procent för år, men räntan å de under åren 1894, 1895 och 1896 öfverlemnade beloppen till 3 ¾ procent för år. Till följd häraf skall statskontoret erlägga

4 procents ränta å	kronor	3,056,764: 32
och 3 ¾ „ „ „	„	1,485,302: 83
	kronor	4,542,067: 15.

Af de enligt *1893* års Riksdags beslut anvisade fyllnadsbeloppen för åren 1894, 1895 och 1896, utgörande 32,446 kronor 1 öre, 63,301 kronor 73 öre och 116,604 kronor 47 öre, har ännu icke något blifvit lyft.

För *fortsatt utveckling af statens telefonväsende* hade fullmägtige vid 1899 års början, enligt beslut af 1891—1898 års Riksdagar, tillhandahållit telegrafstyrelsen lånebelopp å tillsammans 7,250,000 kronor mot 4 procent ränta å 3,750,000 kronor och 3 ¾ procent ränta å 3,500,000 kronor.

Sedan 1899 års Riksdag bemyndigat fullmägtige att för enahanda ändamål tillhandahålla telegrafstyrelsen ytterligare lånemedel å 1,000,000 kronor, har styrelsen i riksgäldskontoret lyft:

1899 i juni	kronor	500,000: —
„ „ september	„	350,000: —
„ „ december	„	150,000: —
	kronor	1,000,000: —

hvarå den årliga räntan enligt fullmägtiges bestämmande, utgår med 4 procent.

Af de erhållna lånen har telegrafstyrelsen hittills återbetalt:

af 1891 års lånebelopp	kronor	650,000: —
„ 1892 „ „	„	550,000: —
„ 1893 „ „	„	450,000: —
„ 1894 „ „	„	262,500: —
„ 1895 „ „	„	187,500: —
„ 1896 „ „	„	112,500: —
„ 1897 „ „	„	50,000: —
	kronor	2,262,500: —

Telegrafstyrelsens skuld till riksgäldskontoret för ifrågavarande lån uppgår alltså för närvarande till 5,987,500 kronor.

Kassaförstärkning åt statskontoret.

(1899 års reglemente § 19.)

Sådan kassaförstärkning har icke ifrågakommit under den tid, denna berättelse omfattar.

Af statskontoret till riksgäldskontoret öfverlemnade kassabehållningar.

(1899 års reglemente § 38.)

Då fullmägtiges berättelse till 1899 års Riksdag afgafs, innehade riksgäldskontoret från statskontoret till förvaltning öfverlemnade belopp

å tillsammans			kronor 35,000,000: —.
Under år 1899 har statskontoret för förvaltning ytterligare öfverlemnat:			
i februari	kronor	3,000,000: —	
i mars	„	4,000,000: —	
i maj	„	3,000,000: —	
i november	„	5,000,000: —	
i december	„	2,000,000: —	„ 17,000,000: —
			kronor 52,000,000: —
hvaraf emellertid återbetalts:			
1899 i juni	kronor	2,000,000: —	
1900 i januari	„	7,000,000: —	„ 9,000,000: —
så att för närvarande innestå			kronor 43,000,000: —

Af dessa medel äro 13,000,000 kronor hos riksgäldskontoret deponerade på en månads uppsägning, 2,000,000 kronor på två, 8,000,000 kronor på tre och 20,000,000 kronor på fyra månaders uppsägning.

På riksgäldskontoret anvisade kreditiv.

(1899 års reglemente §§ 20—23.)

Någon lyftning af berörda kreditiv har under den tid denna berättelse omfattar, icke egt rum.

Af statskontoret utbetalda, i riksstaten uppförda anslag.

(1899 års reglemente § 39.)

Till bestridande af riksdags- och revisionskostnader samt aflöningar äfvensom till räntor å statsskulden och afbetalningar å de fonderade statslånen har riksgäldskontoret under år 1899 fått från statskontoret emottaga:

i januari	kronor	10,000,000: —
i februari	„	1,172,000: —
	kronor	11,172,000: —

I afräkning å 1900 års anslag för nämnda ändamål har statskontoret under innevarande månad levererat 7,000,000 kronor.

Riksdagskostnader.

(1899 års reglemente § 24.)

Enligt till 1899 års slut sig sträckande redovisning öfver kostnaderna för samma års riksdag hafva dessa uppgått till följande belopp:

arfvoden och resekostnadsersättning till Andra Kammarens ledamöter	kronor	292,289: 74
arfvoden och dagtraktamenten till kansli- och vaktbetjening	„	140,508: 75
tryckpapper, trycknings- och häftningskostnader	„	141,561: 22
diverse utgifter	„	30,539: 99
Summa	kronor	604,899: 70

Riksgäldskontorets inkomster och kassaräkning.

(1899 års reglemente §§ 35—47.)

De under år 1899 till riksgäldskontorets kassaräkning influtna medel, behållningen vid årets början, 5,564,582 kronor 56 öre oberäknad, hafva uppgått till ..... kronor 56,512,210: 12.

Samma räknings utgifter under året hafva utgjort ..... „ 51,559,322: 53.

utvisande dessa summor en omsättning å riksgäldskontorets kassaräkning under år 1899 af kronor 108,071,532: 65.

För beskaffenheten och beloppet af de förnämsta bland dessa utgifter är å behöriga ställen i denna berättelse redogjordt.

De hufvudsakligaste *inkomst*-posterna hafva utgjorts af:

kapital- och ränteinbetalningar å till vissa bestämda ändamål utgifna lån	kronor	5,567,679: 74.
inbetalning af tills vidare förräntade medel jemte ränta derå	„	11,201,773: 55.
återbetalning af i riksbanken å särskild depositionsräkning insatta medel	„	7,000,000: —

af statskontoret levereradt anslag till riksdagskostnader, annuiteter m. m. ..... kronor 11,172,000: —
till förvaltning från statskontoret öfverlemnade kassabehållningar ..... „ 17,000,000: —
köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter ..... „ 1,256,147: 76.

Riksgäldskontorets utlåning.

(1899 års reglemente § 45.)

Såsom i den af fullmägtige till nästlidne års Riksdag afgifna berättelse omförmäldes, hade fullmägtige af de under riksgäldskontorets förvaltning stående medel under år 1898 å särskild depositionsräkning utan räntegodtgörelse i riksbanken insatt ..... kronor 10,000,000: —
I februari 1899 insattes å nämnda räkning ytterligare ..... „ 3,000,000: —
kronor 13,000,000: —
Häraf har emellertid riksbanken, efter skedda uppsägningar, under nästlidet år återbetalt tillsammans ..... „ 7,000,000: —
och utgör till följd häraf riksgäldskontorets tillgodohafvande å nämnda räkning i riksbanken för närvarande ..... kronor 6,000,000: —

I öfrigt hafva, i den mån behållningarna och riksgäldskontorets utgifter sådant medgifvit, kontorets tillgångar genom utlåning samt uppköp af obligationer gjorts räntebärande; och hafva i sådant hänseende från riksgäldskontorets kassaräkning under år 1899 utlemnats tillsammans 7,450,000 kronor.

Vid 1899 års slut utestående *tills vidare förräntade medel* utgjorde i kapital:

riksgäldskontorets medel:

inom landet mot reverser och depositionsbevis kronor 14,161,000: —
i utländska valutor ..... „ 18,828,571: 25.
mot uppköpta obligationer ..... „ 947,533: 88.
Summa kronor 33,937,105: 13.

liqvidations- och amortissementsfondernas medel:

inom landet, mot reverser och depositionsbevis	kronor	400,000: —
hos utländsk bank	„	587,156: 12.
mot uppköpta obligationer	„	1,935,384: 44.
Summa	kronor	2,922,540: 56.

Den genom riksgäldskontorets ifrågavarande lånerörelse för år 1899 uppkomna vinst utgör:

för riksgäldskontoret	kronor	1,360,701: 96.
„ liqvidations- och amortissementsfonderna	„	124,938: 87.
Summa	kronor	1,485,640: 83.

Riksgäldskontorets upplåning.

Af riksgäldskontorets från innehafvarens sida ouppsägbara 3,6 procent obligationer af år 1887 hade vid 1899 års början försålts ett nominelt belopp af 48,799,000 kronor. Försäljningspriset, som sedan april 1896 varit bestämdt till 103 procent jemte godtgörelse för upplupen ränta, nedsattes i oktober 1899 till pari; och till detta pris har under året försålts en obligation å 500 kronor. Till följd häraf utgör det för närvarande utelöpande beloppet 3,6 % obligationer 48,799,500 kronor.

Genom skrifvelse den 23 mars 1899 bemyndigade Riksdagen riksgäldskontoret att i utlandet mot statsobligationer upptaga ett lån å 25 millioner kronor att tillhandahållas riksbanken. Med föranledande häraf samt på grund jemväl af den riksgäldskontoret för andra ändamål förut lemnade upplåningsrätt beslöto fullmägtige upplägga ett nytt 3½ procent statslån, förskrifvet i kronor, francs, pund sterling och riksmark, och hafva fullmägtige med ett konsortium, bestående af Crédit Lyonnais, Banque de Paris & des Pays-Bas, Stockholms enskilda bank, C. J. Hambro & Son, Den Danske Landmandsbank, Hypotheko- og Vekselbank, Privatbanken i Kjöbenhavn, Deutsche Bank, Dresdner Bank, L. Behrens & Söhne och Norddeutsche Bank in Hamburg den 18 april 1899 afslutat kontrakt om öfverlåtande å konsortiet af obligationer å nominelt 50 millioner francs af berörda statslån. Riksdagens senast församlade revisorer hafva i sin berättelse om granskning af riksgäldskontorets tillstånd och förvaltning meddelat en fullständig

redogörelse för denna lånetransaktion; och tillåta sig fullmägtige att till denna redogörelse hänvisa.

Såsom i nämnda revisionsberättelse jemväl meddelats, hafva fullmägtige af den för det nya statslånet influtna valuta stält till riksbankens förfogande medel, motsvarande i svenskt mynt 25 millioner kronor. Med afseende å vilkoren för återgäldande af den riksbanken sålunda lemnade försträckning m. m. hafva fullmägtige, i enlighet med bestämmelserna i Riksdagens ofvannämnda skrifvelse af den 23 mars 1899, träffat öfverenskommelse med fullmägtige i riksbanken, på sätt af protokollen öfver låneärenden för den 4 och den 18 maj 1899 inhemtas.

Angående det fullmägtige gemensamt med fullmägtige i riksbanken lemnade uppdrag i fråga om uppförande å Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus få fullmägtige åberopa den särskilda berättelse, fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret deröfver afgifva.

Fullmägtige få slutligen tillkännagifva, att f. d. statskommissarien Per Samzelius, hvilken allt sedan år 1872 varit fullmägtig i riksgäldskontoret, den 22 juli 1899 aflidit, samt att till följd häraf undertecknad Unger, som vid sistlidne års riksdag utsetts till förste suppleant för fullmägtige, inträdt i riksgäldskontorets styrelse.

Stockholm den 18 januari 1900.

ALB. ANDERSON.

EDW. SEDERHOLM. OTTO M. HÖGLUND. J. JOHANSSON.

W. ODELBERG. G. F. ÖSTBERG. MAGNUS UNGER.

H. Sederholm.

Riksgäldskontorets balanserade tillgångar

Den 1 Januari					Den 31 December	
Kronor	öre				Kronor	öre
		Debet.				
		Tillgångar:				
		Fordringar för utgifna lån:		Kapital		
490,773	57	Byggnadslån		469,709: 79		
799,864	14	Tomtregleringslån		785,651: 70		
591,810	78	Lån för kanal- och slussanläggningar		558,774: 34		
44,189,919	08	„ „ jernvägsanläggningar		43,871,147: 81		
5,562,500	—	„ till kongl. telegrafstyrelsen		6,300,000: —		
4,542,067	15	Fordran af odlingslånefonden		4,542,067: 15		
18,065,530	36	Tills vidare förräntade medel		15,108,533: 88		
10,000,000	—	Hos Sveriges riksbank i särskild depositionsräkning		6,000,000: —		
		Lån till Sveriges riksbank		25,000,000: —	102,635,884	67
		= 84,242,465: 08 =				
5,153,343	44	Räntor å förestående lån utbalanseras oförändrade			5,153,343	44
7,196,105	58	Utländska valutor			18,828,571	25
55,962	38	Fordran hos Nordtyska Banken i Hamburg		55,599: 38		
13,571	58	Dito hos Banque de Paris & des Pays-Bas i Paris		13,571: 58		
116,310	49	Dito hos Herrar C. J. Hambro & Son i London		114,495: 49		
22,888	75	Dito hos Crédit Lyonnais i Paris		22,888: 75	206,555	20
1,744,052	17	De konverterade lånens liqvidations- och amortissementsfond		1,744,052: 17		
968,300	82	De fonderade lånens liqvidations- och amortissementsfonder		968,300: 82		
428,762	03	Fonden för amortering af 1894 års lån		561,062: 03	3,273,415	02
46,743	71	Fonden för extra amortering af statsskulden			594,695	77
7,143	26	Fordran af liqvidations- och amortissementsfonderna				
120	—	Oredovisade medel, afsedda till inlösen af kuponger till Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolags af riksgäldskontoret öfvertagna obligationslån			120	—
99,995,769	29			Transport	130,692,585	35

och skulder vid 1899 års början och slut.

Den 1 Januari					Den 31 December	
Kronor	öre				Kronor	öre
		Kredit.				
		Skulder:				
		Fonderade lån:		Kapital		
8,888	89	1860 års lån emot premieobligationer				
100,296,900	—	1880 „ „		98,663,400: —		
58,428,444	44	1886 „ „		58,173,777: 77		
48,799,000	—	1887 „ „		48,799,500: —		
25,111,111	11	1888 „ „		25,111,111: 11		
33,098,666	67	1890 „ „		32,741,333: 34		
18,000,000	—	1894 „ „		18,000,000: —		
		1899 „ „		36,000,000: —	317,489,122	22
		= 283,743,011: 11 =				
		Icke fonderade lån:				
10,125	—	Gamla 5-procent lånet		10,125: —		
140,889	—	Göta kanals reparationsfond		140,889: —	151,014	—
		= 151,014: — =				
		I sammanhang med Vestkustbanans inköp af staten öfvertagna kommun- och obligationslån:				
872,153	51	Kommunlån	850,291: 24			
900,000	—	Skåne—Hallands jernvägsaktiebolags obligationslån	— — —			
1,264,000	—	Malmö—Billesholms dito dito	1,244,000: —	2,094,291: 24		
23,148	70	Räntor utbalanseras oförändrade		23,148: 70	2,117,439	94
		= 3,059,302: 21 =				
		Diverse skulder:				
1,019,606	91	Å 1898 års anslag till riksdags-, kyrkomötes- och revisionskostnader, aflöningar, annuiteter och räntor, återbäring		1,494: 16		
287,972,934	23		Transport	1,494: 16	319,757,576	16

Den 1 Januari					Den 31 December	
Kronor	öre				Kronor	öre
99,995,769	29			Transport	130,692,585	35
		I riksgäldskontorets kassa kontant innestående medel:				
5,776	60	Förskott till riksdagskostnader	4,172: 30.			
719	79	„ „ kontorsexpenser	181: 44.		4,353	74
5,564,582	56	Behållning å riksgäldskontorets giroräkning i riksbanken			10,517,470	15
		Kapitalräkningen:				
227,535,733	77	Skulder utöfver tillgångar			230,153,723	83
		Inom linien balanserade tillgångar:				
		105,000: — Brandförsäkringsvärdet af Riksdagens hus		105,000: —		
		90,000: — Bokföringsvärdet af Riksgäldskontorets hus		90,000: —		
		30,000,000: — Allmänna hypoteksbankens grundfond		30,000,000: —		
		30,195,000: —	Kronor	30,195,000: —		
333,102,582	01			Summa kronor	371,368,133	07

Den 1 Januari					Den 31 December	
Kronor	öre				Kronor	öre
287,972,934	23		Transport	1,494: 16	319,757,576	16
43,000,000	—		Af kongl. statskontoret till riksgäldskontorets förvaltning öfverlemnade kassabehållningar	50,000,000: —		
838,491	49		För undsättningar vid missväxter eller felslagna skördar afsedda medel	769,252: 68		
1,231,448	49		Köpeskillingar för försålda mindre kronolägenheter	779,623: 14		
8,280	—		Utelöpande förfallna obligationer af 1891 års tillfälliga lån	8,280: —		
120	—		Utelöpande förfallna kuponger af Malmö—Billesholms jernvägsaktiebolags obligationslån	120: —		
730	31		Å anvisade medel för inköp af Hallsberg—Motala—Mjölby jernväg	730: 31		
49,984	51		Återstoden af vid 1890 års riksdag anvisade medel för inköp af jernvägen mellan Luleå och norska gränsen	49,984: 51		
545	84		A 1898 och 1899 års anslag till Riksdagens bibliotek	1,072: 11		
47	14		Till liqvidations- och amortissementsfonderna = 46,149,254: 69 =	— — —	51,610,556	91
			Inom linien balanserade skulder:			
		150,000: —	Konung Carl XIII:s hemgiftskapital	150,000: —		
		100,777: 16	Lappmarks ecklesiastikfond	100,777: 16		
		30,000,000: —	Af riksgäldskontoret uttärdade, till allmänna hypoteksbanken aflemnade 3 $^1/_2$ procent obligationer	30,000,000: —		
		3,536: 88	Af lånet på 100 år till Trollhätte slussverk: kapital .... 1,250: — ränta..... 2,286: 88.	3,536: 88		
		30,254,314: 04.	Kronor	30,254,314: 04		
333,102,582	01			Summa kronor	371,368,133	07

Till statsutskottet.

Under år 1899 har liksom under föregående år det närmaste handhafvandet af de ärenden, som ega samband med utförandet af det fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret gemensamt lemnade uppdraget i fråga om uppförandet å Helgeandsholmen af nya byggnader för Riksdagen och dess verk, varit öfverlemnadt åt en särskild komité. Ledamöter i komitén hafva från och med den 22 mars 1899, då val anställdes för tiden intill fullmägtiges första gemensamma sammanträde efter de val, som vid 1900 års lagtima riksdag skola förrättas af en del bland fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret, varit och äro: af fullmägtige i riksbanken: herrar Törnebladh och von Friesen med herr Jonsson såsom suppleant, samt af fullmägtige i riksgäldskontoret: herrar Sederholm och Odelberg med herr Östberg såsom suppleant.

Med ofvannämnda inom fullmägtiges krets utsedda ledamöter hafva fortfarande för behandling af tekniska frågor varit adjungerade: generallöjtnanten friherre B. A. Leijonhufvud, professor F. G. A. Dahl och generaldirektören L. Berg, hvilka samtliga omvaldes den 22 mars 1899 för tiden intill nyss omförmälda fullmägtigsammanträde.

De beslut, som blifvit af fullmägtige vid gemensamma sammanträden i ärendet fattade, framgå af protokollen den 22 mars, 18 maj och 19 oktober 1899 samt denna dag.

Öfver de med afseende på byggnadsarbetets utförande vidtagna åtgärder under tiden från den 20 januari 1899 har riksdagshuskomitén i en till fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret ställd berättelse lemnat redogörelse; och anhålla fullmägtige att få åberopa denna med afseende på deri meddelade uppgifter angående ifrågavarande åtgärder.

Öfver byggnadsfondens för riksdags- och riksbankshus tillgångar vid 1899 års början och slut få fullmägtige meddela följande summariska uppgift:

Den 1 jan. Kronor.				Den 31 dec. Kronor.	
252,701	62	Innestående å upp- och afskrifningsräkning i Sundsvalls enskilda bank		92,972	40
		Förräntade medel:			
4,758,153	—	Kapital	4,258,153: —		
13,538	84	Ränta	9,154: 67	4,267,307	67
14,030	54	Behållning å de till riksdagshuskomitén anordnade eller eljest influtna medel efter afdrag af utgifterna		116,220	33
5,038,424	—		Summa	4,476,500	40

Någon försäljning af fonden tillhöriga obligationer har under år 1899 icke ifrågakommit.

Hvilka byggnadsfondens utgifter för riksdags- och riksbankshusen å Helgeandsholmen under år 1900 varit, framgår af komiténs berättelse.

Sedan 1894 års Riksdag, med bifall till en af fullmägtige gjord framställning, medgifvit, att af riksbankens medel finge utbetalas understöd åt bland andra den genom olyckshändelse under arbete för riksdagshuskomiténs räkning den 16 januari 1894 omkomne arbetsförmannen Carl Fredrik Björklunds enka Anna Maria Olivia Arlén 300 kronor årligen, så länge hon lefde ogift, samt till hvart och ett af makarnes barn till fyllda 15 år 50 kronor om året, har understöd blifvit åt vederbörande utbetaldt i enlighet med Riksdagens beslut åt såväl enkan Björklund som makarnes fem barn Anders Fredrik Gunnar, född den 24 januari 1887, Bertil Gustaf Valentin, född den 24 februari 1888, Anna Arvida Kristina, född den 31 augusti 1890, John Mauritz, född den 10 november 1892 och Jenny Maria, född den 12 mars 1894. Nu har under den 6 augusti 1899 enkan Björklund aflidit i utfattiga omständigheter samt den för barnen utsedde förmyndaren sjökaptenen Aug. Högström i Vestervik, dit enkan Björklund efter mannens död afflyttat, under åberopande af berörda äfven genom behörigt intyg af vederbörande kyrkoherde styrkta förhållande beträffande ställningen i boet, hos fullmägtige i riksbanken skriftligen anmält, *att* den äldste af

sönerna, som uppnått 12 års ålder, vore mycket döf och litet begåfvad å förståndets vägnar; *att* till bekostnad af samtliga barnens uppfostran och vård annan tillgång icke förefunnes än ofvannämnda af Riksdagen dem beviljade understöd å 50 kronor för hvarje barn; samt *att* detta understöd för nämnda ändamål vore alldeles otillräckligt, då ej någon ville åtaga sig att hafva dem i sin vård mot så ringa ersättning; och har på grund häraf Högström hemstält, att det understöd, som utgått till barnens moder, måtte fortfarande få utbetalas till barnens uppehälle och uppfostran.

I sammansatta stats- och bankoutskottets memorial n:o 5 den 13 mars 1894 äro anförda de skäl, på grund af hvilka understöd då ifrågasattes för enkan Björklund och hennes barn; och tillåta sig fullmägtige att för närmare kännedom härom hänvisa till samma memorial.

Beträffande den af sjökaptenen Högström i egenskap af de minderåriga barnens förmyndare gjorda ansökningen synes det fullmägtige, som härhos till utskottet öfverlemna samma ansökning med tillhörande prestbetyg, vara med billighetens fordringar öfverensstämmande, att densamma vinner afseende. Fullmägtige få derför hemställa, att utskottet behagade göra framställning till Riksdagen, att Riksdagen ville medgifva att, på sätt af vederbörande förmyndare för arbetsförmannen Carl Fredrik Björklunds minderåriga barn begärts, det årliga understödsbelopp af 300 kronor, som anslagits att utaf riksbankens medel utgå till bemälde Björklunds enka, måtte efter hennes död få tilldelas barnen med 60 kronor för hvart barn, intill dess det uppnår 15 års ålder.

Stockholm den 15 januari 1900.

Fullmägtige i riksbanken:

PEHR EHRENHEIM.

R. TÖRNEBLADH. TOM LILJEWALCH.

SIXTEN VON FRIESEN. OLOF JONSSON. ROB. ALMSTRÖM.

Fullmägtige i riksgäldskontoret:

ALB. ANDERSON.

EDW. SEDERHOLM. OTTO M. HÖGLUND. J. JOHANSSON.

W. ODELBERG. G. F. ÖSTBERG. MAGNUS UNGER.

Till herrar fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret.

Riksdagshuskomitén får härmed till herrar fullmägtige afgifva berättelse angående de åtgärder, som till utförande af Riksdagens beslut i fråga om uppförande på Helgeandsholmen af riksdags- och riksbankshus vidtagits efter den 20 januari 1899, då berättelse senast afgafs.

Utförda byggnadsarbeten: a) Riksdagshuset.

Uppmurandet af riksdagshusets stomme, som påbörjades år 1898, har under år 1899 fortskridit så, att vid sistnämnda års slut tegelmurarna uppförts till en höjd, räknadt från gatans plan, af

norra fasaden		8,70	meter
södra	„	10,00	„
vestra	„	12,00	„
östra	„ (södra hälften)	12,40	„
„	„ (norra hälften)	9,30	„

Innermurarna hafva i allmänhet nått samma höjder, dock att murverket kring kamrarnes samlingssalar uppförts ej obetydligt högre, nemligen räknadt från Norrbroplanet kring Första Kammarens sal 12,50 meter och kring Andra Kammarens 19,20 meter, eller, hvad denna senare kammare angår, till hela den höjd, som murarna der skola hafva, så att takstolskonstruktionen till Andra Kammarens sal vid 1899 års slut börjat uppsättas.

Till de under året verkstälda murningsarbetena hafva åtgått i rundt tal 1,750,000 stycken tegel.

Hufvudornamentet å riksdagshusets fasad mot Norrbro, hvilket ornament skall anbringas öfver stora ingången till huset och framställer svenska riksvapnet, uppburet af två lejon, har under året blifvit i full storlek modelleradt i gips, hvarefter ornamentets utförande i granit påbörjats.

De dockor af kalksten, som skola utgöra balustrad till fönstren i hufvudvåningen, hafva under året levererats och till större delen äfven uppsatts.

Af de till inredningen hörande arbetena hafva förutom fortsatt inläggning af jernbalkar och bjelklag för de olika våningarna äfvensom den inre vestibulens i bottenvåningen beklädnad med marmor, hittills allenast ifrågakommit några mindre omfattande beton- och asfaltarbeten samt anläggning af en del af de för värmeledningen behöfliga kanalerna.

Ytterställningar hafva rests till den höjd, som erfordras för yttermurarnas uppdragande till full höjd.

Efter det arbetena för året afslutats, hafva murarnas öfverytor fullständigt täckts med bräder.

---

b) Riksbanks-huset.

Sedan under år 1898 pålningen för riksbanksbyggnaden afslutats, har under år 1899 kallmurningen för byggnadens grund jemte en del af den behöfliga bruksmurningen i granit fortgått och skulle antagligen hafva kunnat under sistnämnda år fulbordas, om ej ett uppehåll under några månader uppstått i grundläggningsarbetet, hvilket uppehåll förorsakades deraf att, sedan olika meningar yppats om det för riksbankshuset lämpligaste grundläggningssättet, utredning ansågs erforderlig härutinnan. I afbidan på denna fingo arbetena hvila.

För åstadkommande af ifrågavarande utredning tillsattes den 13 juni 1899 en nämnd af fackmän, hvilken nämnd den 19 i samma månad afgaf sitt utlåtande, som härhos bilägges. (*Bilaga A.*). Som nämnden, på sätt närmare framgår af utlåtandet, i allo uttalade sig till förmån för den använda grundläggningsmetoden, återupptogos och fortsattes arbetena å riksbankens grund samt hafva sedermera fullföljts derhän, att af riksbankens grundmur nu mera återstår att fullborda af kallmuren 1,100 kubikmeter och af bruksmuren 400 kubikmeter.

---

c) Kajer.

För den riksbanken i vester och sydvest omgifvande kajmuren har det erforderliga antalet, 8 stycken, timmerkistor blifvit färdigbyggda och på sina platser nedsänkta med en kajlängd af cirka 100 meter. De sålunda nedsänkta kistorna hafva i och för blifvande kajanläggning till fullo ipålats, hvarjemte på ungefär hälften af den angifna sträckan bruksmurning verkstälts till en höjd af 2 skift.

För utförande af hithörande grundläggningsarbeten samt vissa delar af riksbankens grundläggning har under år 1899 anskaffats en särskild kraftig ångpump.

---

d) Brobyggnaderna.

För den öfver Lilla Norrström erforderliga bron mellan Mynttorget och Helgeandsholmen har för det blifvande landfästet å holmen en sänkkista hoptimrats och nedlagts.

I bilagor till komiténs berättelse år 1899 meddelades innehållet af de skrifvelser, som vexlats mellan fullmägtige och Stockholms stadsfullmägtige angående bron öfver Stora Norrström. Herrar fullmägtige uttalade i sin framställning till stadsfullmägtige, att de visserligen ansågo en bro i tre spann vara att föredraga framför en bro i ett enda spann, men att de för det dåvarande ansågo sig böra föreslå en bro af den senare konstruktionen, enär denna kunde utföras utan att i något afsende inverka på vattenafloppet.

Komitén har emellertid icke kunnat förbise, att en bro i tre spann skulle bättre harmoniera såväl med de under uppförande varande byggnaderna på holmen som med omgifningen i öfrigt, och då enligt hvad förberedande undersökning gifvit vid handen en trespannsbro icke skulle ställa sig dyrare än en bro i ett spann med den bredd på bron, som man hittills tänkt sig, har komitén med hänsyn härtill och då komitén funnit, att sådana åtgärder borde kunna vidtagas, att en bro i tre spann icke skulle komma att hafva inflytande på vattenafloppet i högre grad än en enspannsbro, har komitén tillstyrkt fullmägtige att hos kongl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen anhålla om förordnande för sakkunnig person att verkställa utredning härutinnan. Denna framställning har af fullmägtige bifallits och skrifvelse i ämnet förty af dem till kongl. styrelsen aflåtits af innehåll, *Bilaga B.* utvisar.

Entreprenad- och leverans-aftal för byggnadsarbetena.

I närmast föregående berättelser har komitén omnämnt den stegring i pris å arbete och materialier, som fortgått sedan år 1897. Denna stegring har gjort sig i ökadt mått känbar under år 1899. På grund af densamma har komitén föranlåtits att i så hög grad, som förhållandena, utan att arbetena derigenom fördröjts, kunnat medgifva, uppskjuta afslutandet af ytterligare för byggnaderna erforderliga entreprenadaftal, och det är med fästadt afseende härpå som under år 1899 endast de mest oundgängliga entreprenad- och leveransaftal ingåtts, nemligen med:

firman Malmö stenhuggeri, om leverans af 8 stycken pelare af marmor till riksdagshusets öfre vestibul,

firman Erik Rumstedt, om takstolskonstruktionen af jern för båda kamrarnes samlingssalar,

aktiebolaget Skånska cementgjuteriet, om vissa betonarbeten,

firman A. Andersson, om grundmurning för riksbankshuset samt af en del af strandskoningen för den framför huset belägna kajen, vid hvilken kajmurning af besparingsskäl för de två djupast liggande skiften användes huggen, i behåll varande koppsten från de äldre kajmurarna på Helgeandsholmen,

firmorna S. Jehander och J. Johansson, om sockelsättning för riksbankshuset.

Totalutgiften för de med nyssnämnda firmor kontraherade arbetena belöper sig till ett belopp icke fullt uppgående till 100,000 kronor.

I äldre entreprenaduppgörelser har slutligen under år 1899 kontraherats om smärre ändringar, hvilka visat sig vara under arbetets gång erforderliga. Den vigtigaste af dessa ändringar afser riksvapenornamentets öfver hufvudingången till riksdagshuset utförande i granit i stället för sandsten, såsom till en början blifvit bestämdt.

Såsom af föregående berättelser närmare inhemtas, har komitén, med fullmägtiges begifvande, åtagit sig att sjelf tillhandahålla vederbörande entreprenör för murningen af riksdagshuset den behöfliga qvantiteten murtegel. Med afseende på de äfven för tegel stegrade priserna har upphandlingen deraf inskränkts till föga utöfver den för året oundgängligen erforderliga myckenheten. Hvad angår leverans af tegel för innevarande år, är aftal härom ej ännu träffadt, då grundad anledning synes finnas antaga, att, om härmed något uppskjutes, prisfordringarna skola nedgå.

Komiténs inkomster och utgifter år 1899.

Riksdagshuskomitén har under år 1899 haft följande tillgångar:

behållning från år 1898		kronor	14,030: 54
från byggnadsfonden		„	850,000: —
influten köpesumma för sålda materialier		„	1,044: 42
influtna hyror från bazarbyggnaden vid Norrbro:			
a) inbetalda för 1898 (efter bevakning i konkurs)	kronor 412: 67		
b) inbetalda för 1899	„ 22,600: —		
c) „ „ 1900	„ 6,400: —	„	29,412: 67
influten hyra för en smedja vid Stora Katrineberg		„	250: —
deposition för utlemnade ritningar		„	100: —
ränta för år 1898 på upp- och afskrifningsräkning, godtgjord den 15 januari 1899		„	1,130: 03.
		Kronor	895,967: 66.

Utgifterna hafva under år 1899, inberäknadt utbetalda förskott till vissa leverantörer och entreprenörer, uppgått till kronor 779,747: 33, hvadan behållningen till år 1900 utgör kronor 116,220: 33.

Under förbehåll af de jemkningar, som vid slutlig granskning af räkenskaperna för år 1899 kunna blifva af nöden, meddelas här följande uppgift å de hufvudposter, på hvilka utgifterna fördelas:

Byggnads- och grundläggningsarbeten, pålning m. m.

Uppförande af riksdagshusets stomme till omkring tre våningars höjd, grundläggning för riksbankshuset, pålning för detta hus samt vidliggande kaj jemte landfästen för broar, timring och sänkning af kistor, arbetskostnader, inköp af pålar och annat virke, tegel, kalk och cement, jernbalkar och smide, samt stenkol för kranar och pumpar m. m. ..... kronor 425,514: 20 *)

transporter, bogseringar och pråmhyra	„	8,239: 17
värme- och afloppsledningar	„	2,350: 56
omkostnader för bazarbyggnaden	„	1,363: 49
ritkontoret	„	44,243: 81
Transport	kronor	481,711: 23

*) Då bokslut ännu icke hunnit verkställas, kan här ej lemnas specifik uppgift å dem af här angifna kostnader, som afse utgifter för verkstälda arbeten samt utgifter för i behåll varande materialier.

			Transport kronor	481,711: 23
förskott å leveranser och entreprenader till riksdagshusen			„	263,300: —
Administration:				
arfvoden	kronor	22,628: 63 *)		
förrådsförvaltning	„	2,916: 75		
resekostnader	„	148: 60		
belysning	„	146: 75		
skrif- och ritmaterialier, telegram- och telefonafgifter, post- och trycksaker m. m.	„	1,062: 79	„	26,903: 52
Diverse utgifter:				
assuransafgifter	kronor	1,627: 60		
olycksfallsförsäkringar	„	829: 65		
läkarearfvode och medikamenter m. m.	„	950: 57		
reparationer	„	23: —		
renhållning	„	238: 50		
hyra och tillsyn af brandskåp	„	64: —		
annonser	„	225: 43		
lösen för åtskilliga handlingar	„	41: —		
materialprof och undersökningar å kalkgrus m. m. för riksbanksgrundens säkerhet och bestånd	„	3,832: 83	„	7,832: 58
			Kronor	779,747: 33.

Stockholm den 15 januari 1900.

På riksdagshuskomiténs vägnar:

R. TÖRNEBLADH.

C. R. Troilius.

---

*) De komiténs ledamöter, som utsetts bland herrar fullmägtige, hafva lika litet för år 1899 som för föregående år åtnjutit något arfvode för deltagande i komiténs arbeten.

Bilaga A.

Till Riksdagshuskomitén.

Undertecknade, som blifvit af komitén, jemlikt skrifvelse den 13 innevarande juni, tillkallade för att i enlighet med hvad skrifvelsen närmare förmäler afgifva yttrande i fråga om riksbankshusets på Helgeandsholmen grundläggning, hafva, för fullgörande af det oss lemnade uppdraget,

dels tagit del af den oss i tryck meddelade skriftvexlingen mellan arkitekten och verkställande ingeniören samt af friherre Leijonhufvuds yttrande;

dels studerat de oss tillhandahållna och af verkställande ingeniören för oss förklarade ritningar och beräkningar angående riksbankshusets och kringliggande kajers grundläggning;

dels ock på arbetsplatsen tagit del af hittills utförda arbeten med afseende på riksbankshusets och kajernas grundläggning samt låtit arkitekten och verkställande ingeniören, såväl hvar för sig som gemensamt, inför oss redogöra för sina meningar beträffande ifrågavarande grundläggning.

Arkitekten Ar. Johansson har inför oss, på tillfrågan, förklarat, att han för den återstående på utfyld mark hvilande grunden till riksbankshuset icke vidare vidhölle sin under skriftvexlingen mellan honom och verkställande ingeniören gjorda framställning i fråga om anbringande omkring och ofvanpå pålhufvudena af ett lager beton, då sådan betonfyllning icke numera kan på grunden i sin helhet anbringas.

Deremot har han hemstält,

dels att vid återstående del af pålgrunden sjelfva pålarne måtte afsågas cirka 15 centimeter djupare än hvad hittills egt rum;

dels ock att omedelbart framför grundmuren till riksbankshusets framspringande midtelparti mot vester måtte anbringas en ny spånt strax bakom den nu befintliga.

Med anledning af arkitektens sålunda framstälda önskningsmål har verkställande ingeniören anfört:

a) *beträffande anspråket på vissa pålars djupare afsågning,*

att Stockholms stads på pålar uppförda byggnader (kajer och hus) i regel hvila på en pålgrund, nedförd 30 à 45 centimeter under lägsta vattenytan;

att, hvad grunden till riksbanken och vidliggande kajer angår, pålarne afskurits minst 75 centimeter under lägsta vattenytan;

att, för den händelse, genom jordytans höjning och Mälarens vattenytas sjunkande, efter flere eller färre århundradens lopp, behof skulle uppstå att reglera Mälarens höjd till förekommande af fara för de på pålar hvilande byggnaderna i Stockholm, sådant behof inträder med afseende på Stockholms stads till oberäkneliga värden uppgående byggnader långt tidigare än med afseende på riksbankshuset med dess djupare liggande pålgrund, till följd hvaraf, om förr eller senare här antydda fara skulle inträda, åtgärder såväl häremot som jemväl för seglationens vidmagthållande för visso måste vidtagas så mycket tidigare, än någon fara för beståndet af riksbyggnadernas pålgrund kunde uppstå, att farhågorna i här nämnda hänseende kunna lemnas ur räkningen;

att pålarnes djupare afsågning redan, på sådana ställen der en dylik afskärning på större ytor mellan de särskilda spåntväggarna i grunden kunnat göras, blifvit vidtagen;

samt att härmed komme att fortsättas, der så ske kunde;

b) *beträffande anspråket på ytterligare en spånt framför en del af riksbankshuset,*

att större delen af riksbankshusets undergrund är indelad i särskilda, inspåntade sektioner;

att, hvad angår den fordrade nya spånten, högst betydande svårigheter förefinnas till följd af derstädes i den fasta grunden befintlig sten och det ringa utrymmet mellan de nedslagna pålarne;

samt att närmast mot vester tillstötande kaj är försedd med dubbla spåntväggar — en utanför och en innanför kajkistan — af hvilka den inre spåntväggen ligger endast på några få fots afstånd från den ifrågasatta nya spånten, hvilken senare derför vore obehöflig.

Dessutom har verkställande ingeniören, beträffande den å en del af grunden för riksbankshuset verkstälda underfyllningen mellan pålarna af en blandning af slagen tegelsten, vanligt grus och kalkgrus, upplyst,

att den här åsyftade fyllningen användts hufvudsakligen af det skäl, att man ansett lämpligt närmast ofvanpå den under en del af riksbankshusets grund befintliga lerkörteln lägga ett så lätt fyllnadsämne som möjligt, så att detta ej komme att nedtryckas i leran, hvilket skulle blifva fallet, om tyngre ämne direkt på leran användts. Ofvanpå detta till endast 1,8 meters medeldjup under riksbankshuset utbredda lättare lager nedspettades vanligt klapperstensgrus och makadam, i likhet med hvad vid öfriga fyllningsarbeten på holmen skedde.

Med anledning af hvad sålunda inför oss af arkitekten och verkställande ingeniören anförts samt till besvarande af de till oss framstälda frågorna få vi uttala följande:

1:o) beträffande *första* frågan, så lydande:

»*Kan, med hänsyn till vinnande af full trygghet för det framtida beståndet af riksbankshuset på Helgeandsholmen, den gjorda utfyllningen med en blandning af slagen tegelsten, vanligt grus och kalkgrus mellan pålarne i grunden för en del af riksbankshuset anses motsvara det särskildt med fyllningen afsedda ändamålet?*»

att vi, på grund af ofvan angifna upplysningar angående ändamålet med här ifrågavarande fyllning, anse samma ändamål hafva vunnits, utan att någon olägenhet genom begagnandet af detta fyllningsämne bör kunna uppkomma, då kalkgruset ingått i detsamma till en synnerligen obetydlig del, motsvarande ungefär en tjugufemtedel af fyllningshöjden, samt öfver denna lättare fyllning spettadt grus på vanligt sätt anbringats.

2:o) beträffande *andra* frågan, så lydande:

»*Kan det nu följda systemet af dubbel plankbädd på pålar med direkt på planken hvilande granitmur anses betryggande såsom undergrund för återstående del af riksbankshuset?*»

att vi anse den anbragta plankbädden under murverket vara fullt betryggande, men att, då å det område, der ännu ej plankbädd inlagts, förekommer lösare jordlager, om ock ej å hela detta område, vi föreslå, att, vid fortsatt inläggning af plankbottnen,

användas lika tjocka plankor i det öfra planklagret som i det undra, hvarigenom man — utan att öka kostnaden afsevärdt — får än mera och likformigare styrka å denna plankbädd; och hafva vi ej att föreslå någon annan ändring i det hittills följda systemet.

3:o) beträffande *tredje* frågan, så lydande:

»*Äro andra än de hittills meddelade föreskrifterna i afseende på metod och ordningsföljd af nöden för det behöriga fullbordandet af det återstående grundläggningsarbetet med dertill hörande kajbyggnader och, i sådant fall, hvilka?*»

a) *att* vi, på grund af den kännedom, vi erhållit om den byggnadsmetod, som vid här ifrågavarande grundläggningsarbete blifvit följd, nemligen granitmurning omedelbart på dubbel plankbädd, hvilande å pålar, anse denna metod äfven för fullbordandet af återstående grundläggningsarbetet fullt betryggande och, med stöd af den erfarenhet vi vunnit, att föredraga framför annan grundläggning, exempelvis med betonbädd på en plats sådan som denna och under der rådande förhållanden,

b) *att* vi, beträffande förslaget att afskära de ännu icke afsågade pålarna vid 90 centimeters djup under lägsta vattenytan i stället för vid 75 centimeters djup, biträda åsigten om fördelen af en sådan åtgärd och antaga, att, så vidt möjligt, så kommer att ske, så mycket hellre som upplyst blifvit, att denna åtgärd redan blifvit vidtagen på flere delar af ifrågavarande grund,

c) *att* vi, med afsende på den af arkitekten föreslagna ytterligare spånt invid grundmuren till bankbyggnadens åt vester framspringande midtelparti, anse sådan spånt obehöflig, då på ömse sidor om kajkistan derutanför och på ringa afstånd derifrån betryggande spåntväggar anbringas,

d) *att* vi, beträffande ordningsföljden för arbetets utförande, förorda, att sockelns fastmurning samt murning invid och öfver densamma icke må ega rum, förrän grundmurarna till byggnaden i dess helhet uppförts till full höjd.

Slutligen få vi, med anledning af slutorden i det åt oss lemnade uppdraget, anföra, att vi icke funnit anledning att, utöfver hvad redan skett, tillägga några meddelanden eller anvisningar i ärendet, synnerligast som vi, på grund af de iakttagelser angående byggnadssättet, som vid besök å arbetsplatsen gjorts, sammanstämmande kommit till den uppfattning, att, särskildt med hänsyn till den blifvande riksbanksbyggnadens höjd, den hittills följda arbetsplanen för grundläggningen synts oss lemna full säkerhet för det framtida beståndet af grunden för såväl riksbankshuset som de vidliggande kajerna.

Stockholm den 19 juni 1899.

AX. G. SVEDELIUS.

AXEL KUMLIEN. AXEL ROOS.

B. STAFSING. PHILIP ÅQVIST.

C. R. Troilius.

Bilaga B.

Till kongl. väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

Hos Stockholms stadsfullmägtige hafva fullmägtige i riksbanken och i riksgäldskontoret, åt hvilka Riksdagen uppdragit att på Helgeandsholmen låta uppföra nya byggnader för Riksdagen och dess verk jemte broar öfver Stora och Lilla Norrström i Drottninggatans förlängning, i skrifvelse den 6 oktober 1897 hemstält, huruvida ej Stockholms stad skulle finnas villig att ordna gatuprofilerna i Drottninggatans förlängning på sådant sätt, att brobyggnaden i sammanhang härmed måtte kunna utföras med behörigt afseende på dels trafikens fordringar, dels förhållandena i omgifningarna. Ifrågavarande skrifvelse, som åtföljdes af tre planscher med alternativa brosektioner, besvarades af stadsfullmägtige genom skrifvelse den 26 februari 1898 på sådant sätt, att de medgåfvo vissa ändringar i Ström- och Drottninggatornas profiler, men dervid fogade vilkor, som af fullmägtige hittills icke slutligen pröfvats; Och få fullmägtige för närmare kännedom om den med stadsfullmägtige förda skriftvexlingen härhos öfverlemna tryckta exemplar af dels bihang n:o 10 till beredningsutskottets utlåtanden och memorial för år 1898 och dels n:o 36 af samma utskotts utlåtanden och memorial.

Efter mottagande af stadsfullmägtiges nyssberörda svar hafva fullmägtige, som ansett, att en bro öfver Stora Norrström, utförd, såsom hiltills atsetts, i ett enda spann, antagligen skulle förete ett mindre tilltalande utseende än en bro i tre spann, för hvilket senare slags konstruktion de kommunala myndigheter, hvilka under ärendets förberedande handläggning yttrat sig, uttalat sympatier, tagit i öfvervägande, om ej åt såväl bropelare som kajen på Helgeandsholmen invid den öfver Stora Norrström ledande bron skulle kunna gifvas en sådan konstruktion, att samma resultat erhölles beträffande vattenafloppet från Mälaren, som om bron byggdes i ett enda spann.

I syfte att härutinnan erhålla utredning få fullmägtige i riks

banken och i riksgäldskontoret äran anhålla, att kongl. styrelsen behagade uppdraga åt någon i hithörande frågor förfaren fackman att mot ersättning, som af de till fullmägtiges förfogande stälda medel kommer att lemnas,

dels i ämnet afgifva utlåtande, på hvad sätt en sådan brokonstruktion i tre spann med tillhörande kajanordning för här ofvan omförmälda ändamål med afseende på vattenafloppet lämpligast må kunna utföras,

dels ock uppgöra förslag till dylik bro i tre spann och så beskaffad, att den harmonierar med omgifningarna.

Den fackman, som af kongl. styrelsen må komma att utses, skall erhålla tillgång till den hittills åvägabragta förberedande utredningen i ämnet samt till det tekniska biträde, som må finnas behöfligt.

Stockholm den 15 januari 1900.

Fullmägtige i riksbanken:

(Namnunderskrifter.)

Fullmägtige i riksgäldskontoret:

(Namnunderskrifter.)